



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Van onachtsaemheydt ende processen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

M. Waer deur beschadight-men sijnen naesten noch in sijn goedt?

D. Deur quaedt toe-sien: waer deur men oorsaecke is / dat eens anders goedt te niete gaet. Gehelijck / als yemandt oorsaecke is deur sijne onachtsaemhepdt / dat yemandts vuchten / t'zij deur onse beesten / oft anders-sins / bederuen: hier en bouen / met yemandt onrechtveerdelijck te beletten van eenighe beneficien / officien / testamenten oft yet anders te verrijghen.

M. Waer mede doen wy onsen naesten noch schade, teghen dit ghebodt?

D. Met eenighe processen teghen hem te voeren / all-men wel wetet dat-men onghelijck heeft: met die te bescherme / oft met d'onrechtveerdighepdt / die ons wel bekent is / niet te openbaren; met onachtsaem te zijn in d'beschermen van goede processen / die-men aen-veerdt heeft veur te staen / ende met die te langhe upt te stellen: ende met de waerhepdt / die wy wel weten / ende daer wy wetelijcken nae ghevzaeght zijn / niet willen te kennen gheuen / by-sonder als onse naesten hier deur merckelijcken beschadight wordt / ende wy dat connen ghedoen sonder onse merckelijcke schade. Hier-en-bouen / soo sondighen oock de rechters / die onachtsaem zijn in de waerhepdt van eenighe gheschillen ende processen te onder-soecken: oft die deur haet / liefde / vreesse / giften oft anders-sins / het vonnis van eenighe saecken te langhe upt-stellen. Deen partije langher tijdt gheuen om t'antwoerden dan d'andere: die een onrechtveerdigh vonnis oft sententie gheuen / oft yemanden vonnissen / die hun onder-saet niet en is / oft

van eenighe saecke daer sy gheen maght oft iurisdic-
dictie ouer en hebben.

M. Zijnder noch eenighe andere manieren,
daer-men mede sondicht teghen dit ghe-
bodt?

D. Jae't: ende onder andere / die onghelijcke-
lijk bedeeft de goeden ende lasten hem bevolen:
ende alle andere achter-houdinghe van eens an-
ders goedt: als is / t'ghene dat-men vindt / oft
dat-men van rechte schuldigh is: ghelyck / tol/
accisen / imposten / thienden / ende dier-ghelycke
andere rechten.

M. Is-men dan schuldigh accijse, tol, &c. te
betalen?

D. Jae't / als sy wettelijck in-ghesett zijn / ende
die achter-houden / is dieuerge met obligatie van
restoor te doen.

M. Wat is hier gheboden?

D. Ten eersten / Gherechtigheydt in allen saec-
ken: namelijcken / in onse schuldt aen onse schuldt-
heeren / ende loon aen onse werck-lieden te beta-
len. Ten anderen / Restoor te doen / oft weder te
gheuen al t'ghene dat wy onrechtveerdelijck besit-
ten: ende te vol-doen alle schade / die wy yeman-
den deur onf-seluen / oft deur eenen anderen ghe-
daen hebben. Het welck soo nood-saeckelijck is /
dat-men daer sonder (in dien het ons onmoghe-
lijck is) van de sonde der onrechtveerdigheydt
gheen vergiffenisse crijghen en can / hoe wel men
die ghebiecht heeft.

M. Aen wien moet men dit restoor doen?

D. Aen den ghenen die't toe-behoort: oft die-
men de schade ghedaen heeft.

M. Maer